LAUSUNTO

6.2.2023

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Eduskunnan hallintovaliokunnan pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta 2.2.2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI PELASTUSLAIN JA PELASTUSOPISTOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen puolesta Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiä pelastuslain 27§, 31§ ja 34§ muutosesityksistä. Toteamme edellä viitattujen pykälien osalta seuraavaa.

27 § 4 momentti, Hyvinvointialueen ja pelastuslaitoksen tehtävät

Esitys: *”Hyvinvointialue voi tuottaa pelastustoimintaan kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen sopimuspalokunnalta tai muulta pelastusalalla toimivalta yhteisöltä, ei kuitenkaan tehtävissä, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä.”*

Pelastuslain muotoilussa tulisi huomioida se mahdollisuus, että hyvinvointialue voi päättää siirtää pelastustoimen järjestämisvastuun yhteistoimintasopimuksella toiselle hyvinvointialueelle. Näin Keski-Uudenmaan hyvinvointialue toimi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa, jotta olemassa ollutta Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tarvinnut jakaa kahtia.

Esitämme, että pykälän alkuun lisätään ”Järjestämisvastuussa oleva” -sanat. Tällöin 27 § momentti kuuluisi: ”Järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue voi tuottaa pelastustoimintaan kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen sopimuspalokunnalta tai muulta pelastusalalla toimivalta yhteisöltä, ei kuitenkaan tehtävissä, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä.”

31 a §, Tilannekuvatoiminta

”Pelastustoimen viranomaisten tulee pelastustoimintaan varautumiseksi, pelastustoimen valmiuden säätelemiseksi sekä pelastustoimen palvelujen tuottamisen turvaamiseksi järjestää tilannekuvatoiminta.
Sisäministeriö vastaa pelastustoimen valtakunnallisen tilannekuvatoiminnan järjestämisestä yhteistoiminnassa hyvinvointialueiden valtakunnallisesta pelastustoiminnan tilannekuvan järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen pelastuslaitoksen kanssa.
Aluehallintovirastot tukevat sisäministeriötä 2 momentissa säädetyssä tehtävässä.
Valtakunnallisten ja alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden kokoamisesta yhden tai useamman hyvinvointialueen järjestettäväksi säädetään pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä.
Pelastuslaitos vastaa pelastustoimen tilannekuvatoiminnan järjestämisestä hyvinvointialueella yhteistoiminnassa pelastustoiminnan yhteistyöalueen muiden pelastuslaitosten kanssa.

Tilannekuvan sisällöstä, kokoamisesta, analysoinnista, ylläpitämisestä ja jakamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä sisäministeriön asetuksella.”

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ei ole tähän huomautettavaa.

34 § 4 momentti, Hyvinvointialueen ja pelastuslaitoksen tehtävät

”Sisäministeriön pelastusviranomainen voi ottaa tilanteen johtaaksensa, jos se on välttämätöntä tarvittavien valtakunnallisten järjestelyjen, onnettomuuden laadun tai laajuuden takia. Tällöin sisäministeriön pelastusviranomainen vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta. Sisäministeriön pelastusviranomaisella on lisäksi oikeus antaa pelastustoimintaa koskevia käskyjä ja määrätä pelastustoiminnan johtajasta ja hänen toimialueestaan.”

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että sisäministeriön pelastusviranomaisen tehtävänä tulisi olla valtakunnallisten järjestelyjen yhteensovittaminen, kun onnettomuuden laatu ja laajuus sitä edellyttää ja esittää 34 § 4 momenttia muutettavaksi seuraavasti:

Sisäministeriön pelastusviranomainen voi ottaa tehtäväkseen valtakunnallisten järjestelyjen yhteensovittamisen, kun onnettomuuden laatu tai laajuus sitä edellyttää. Sisäministeriön pelastusviranomaisella on lisäksi oikeus antaa pelastustoimintaa koskevia käskyjä ja määrätä pelastustoiminnan johtajasta ja hänen toimialueestaan.